

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/16730

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1480

01 Aralık 2010

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-16730)

013296

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 23.11.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26675 sayılı yazısı.

Mersin Milletvekili Sayın Ali Rıza ÖZTÜRK'ün, tarafıma tevcih ettiği 7/16730 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, TTK Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA ÖZTÜRK'ÜN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/16730)**

Sorular 1-8:

Ülkemizde son yıllarda özellikle yeraltı işletmelerinde çok ölümlü iş kazaları yaşanmaktadır. 2010 yılı başından bugüne kadar 96 maden çalışanı, iş kazalarında yaşamını kaybetmiştir. Son maden kazalarından birisi de 17 Mayıs 2010 tarihinde Zonguldak-Karadon'da olmuştur. Bu kazada ikisi maden mühendisi olmak üzere toplam 30 maden emekçisi yaşamını yitirmiştir. Hayatını kaybeden 2 işçinin cesedine hala ulaşamamıştır. Karadon kazasının üzerinden 156 gün geçmesine rağmen henüz somut bir gelişme olmamıştır. Burada, yeraltındaki iki işçiye ulaşma çalışması ile patlamadan zarar gören kuyunun mekanik aksamının yeniden yapılarak çalışır hale getirilmesi ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekirken; Türkiye Taş Kömürü Kurumu, iki olayı tek bir ihaleyle çözmeye çalıştığı söylenmektedir. Konunun uzmanlarınca TTK Kurumunun, iki işçinin cesedine ulaşma işiyle, hasar gören kuyunun onarım işini tek bir ihalede gerçekleştirme gayretlerinin yanlış olduğu belirtilmektedir. Hal böyle olunca işçilere ulaşma sürecinin uzaması kaçınılmazdır. Ayrıca ihale yöntemi, ihale sonucu ve bu güne kadar olan gecikmenin nedeni de araştırmaya ve sorgulanmaya muhtaçtır. Bu çerçevede;

- 1848 yılından bu yana yeraltı taş kömürü madenciliği üretimi "konusunda çalışan, 5 adet müesseseye sahip, pek çok maden kazası deneyimi yaşamış, Türkiye'nin en önemli tahlisiye ekiplerine sahip Türkiye Taş Kömürü Kurumu'nun (TTK) yöneticileri; 160 yılı aşkın yeraltı madenciliğindeki bilgi, birikimine ve deneyimine rağmen iki işçinin cesetlerinin çıkartılması işinin TTK tarafından yapılmasını neden istememişlerdir?

- Kazanın üzerinden 156 gün geçmesine rağmen neden hiçbir çalışma yapılmamıştır?

- İhaleyi alan Çinli firmayla daha önceden ihale yapılacak yerin incelenmesi, teklif hazırlanması vb. pek çok ön çalışma yapılarak söz konusu firmaya ihalede bir avantaj sağlanmış mıdır?

- TTK yönetiminin kaza sonrası, patlama olan kuyunun mekanik sistemini kuran ve 10 yıllık bakım sözleşmesi bulunan firma yerine, hiçbir deneyimi, birikimi ve sorumluluğu olmayan kişilerle irtibata geçtiği ve çözüm aradığı bilinmektedir. Bu durum zaman kaybına yol açmış ve işçilere ulaşma konusunu ertelemiştir. Kurum yönetimi, hangi gerekçelerle bu yolu denemiştir?

- İhaleyi alan firmanın yapacağı iş konusunda deneyimi ve birikimi var mıdır?

- Teknik şartname incelendiğinde temizlik ve kurtarma işleminde hemen hemen bütün malzemelerin TTK tarafından temin edileceği belirtilmektedir. Bu durumda Çinli firmanın verdiği ve Kurumun kabul ettiği fiyat, uygun mudur?

- Firma, Sözleşme süresi sonunda verilen taahhütleri yerine getirmezse müeyyidesi ne olacaktır?

- Tüm bu yanlışlıkları yapan, kazada yaşamını yitiren işçilerin cesetlerine 156 gündür ulaşamayarak ülkemizin ve Kurumun itibarını zedeleyen TTK üst yönetimi hakkında herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Yapılmadı ise bundan böyle herhangi bir işlem yapacak mısınız?

Cevaplar 1-8:

Önergede 156 gün boyunca hiçbir çalışma yapılmadığı şeklinde yer alan ifadeler Bakanlığımızca katılmamaktadır. Grizu patlamasının yaşandığı ilk andan itibaren gerek Bakanlığımız ve gerekse TTK Genel Müdürlüğü (Kurum) gereken çalışmaları yapmış ve alınabilecek tüm tedbirleri almaya azami gayret göstermiştir. İlk belirlemelere göre patlamanın neticesinde Karadon yeni servis kuyusunun hasar gördüğü, kuyu tesisinin çalışamaz durumda olduğu anlaşılmıştır. Karadon yeni servis kuyusunun servise verilemeyeceği tespit edilince, diğer Gelik 75. yıl kuyusundan inilerek -540 katında incelemeler yapılmış ve patlamanın etkisiyle -540 katın ana kat lağımindan göçükler oluştuğu tespit edilmiştir. Grizu infilakı sonucu oluşan karbonmonoksit (CO) gazının 2500 ppm gibi çok yüksek değerlerde tespit

edilmesi nedeni ile tahlisiye cihazı kullanmadan faaliyet yapılamayacağı anlaşılmıştır. – 540 katı üzerine tahlisiye geçici istasyon kurulmuş ve göçük açma çalışmalarına başlanmıştır. Diğer taraftan Karadon yeni servis kuyusu kurtarma kafesinden tahlisiye ekibi, çok zor şartlar altında 0,25 m/sn gibi çok düşük bir hızla yardımcı vinç kullanılarak – 540 katına indirilmiştir. Karadon yeni servis kuyusu kurtarma kafesinde gerekli ilave tadilatlar yapıldıktan sonra tahlisiye ekipleri keşif çalışmalarını yürütmüşler ve 30 madenciden 28'inin cesetlerinin yerleri belirlenerek cenazeler çıkartılmıştır.

Gelik –540 katından göçük açma işlemleri tamamlanmış ve –540 katı tamamen tahkim altına alınmıştır. Olay mahallinde yerleri tespit edilemeyen iki madencinin patlamanın şiddetinin etkisi ile kuyu içine düştüğü değerlendirilmiştir. Karadon yeni servis kuyusu –540 insetinin ve kuyu içinin temizlenerek yeniden çalışır hale getirilmesi ve muhtemelen –720 kotunda bulunan iki işçimize ulaşılması için gerekli ihale işlemleri tamamlanmış olup, yakın zamanda faaliyete başlanacaktır.

19.05.2010 tarihinde kuyunun montajını yapan CITIC ICC elemanları Pekin Büyükelçiliği Kanalıyla acilen Kuruma davet edilmiş olup, 21.05.2010 tarihinde Karadon yeni servisi kuyusunda incelemelerinin tamamlanması neticesinde ülkelerine dönmüşlerdir. 09.06.2010 tarihli tekliflerini kapsayan mektup Kuruma ulaşmış ve yapılan inceleme sonucunda inceleme yapıp teklif hazırlayan elemanların CITIC ICC firmasından ayrılıp SSIT firmasına geçmiş oldukları anlaşılmıştır. Söz konusu durumun anlaşılması üzerine 2008 yılında CITIC ICC firması ile Kurum arasında imzalanan bakım sözleşmesi kapsamında ilgili firmanın temsilcisi Global Makine ile temasa geçilerek CITIC ICC elemanları 11.06.2010 tarihli yazı ile Kuruma davet edilmişler ve bu davete istinaden 5 kişilik bir heyet 15.08.2010 tarihinde Kuruma gelmiştir. İlgili personel tarafından Karadon yeni servis kuyusunda incelemeler yapılmış olup, teklif hazırlama ve 2 hafta içinde geri dönmek üzere ülkelerine dönmüşlerdir. Teklifin gecikmesi nedeniyle firmayla Kurum tarafından görüşmeler sürdürülmüş, teklifin hazırlık aşamasında olduğu ve ekip kurulmaya çalışıldığı firma tarafından Kuruma bildirilmiştir.

Bu süreç sonunda 20.09.2010 tarihinde CITIC ICC firması tarafından, yapılacak işlerle ilgili herhangi bir tecrübelerinin olmadığı daha profesyonel firmalarla temasa geçilmesi önerilmiştir. CITIC ICC firmasından alınan olumsuz yanıt üzerine Karadon servis kuyusunun ihale edilmesi çalışmaları hızla tamamlanmıştır. 18.10.2010 tarihinde ihale yapılmış olup, SSIT firması, Karadon yeni servis kuyusunun onarımı, montajı ve devreye alınması işini almıştır.

Diğer taraftan, grizu patlaması olayının meydana gelmesinde kurum veya kişilerin kusurları olduğu hakkında yargı mercilerince alınmış bir karar bulunmamaktadır. Cezai yönden Zonguldak Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturma ve yargının sonucuna göre gereken işlemler yapılacaktır.